

Jak być prawdziwym przyjacielem?

4

Cele

Uczeń:

1. Umie podać cechy prawdziwego przyjaciela.
2. Wie, jak rozwijać prawdziwą przyjaźń.
3. Opracowuje osobisty plan rozwoju cech prawdziwego

Główne myśli

1. Prawdziwą przyjaźń cechuje oddanie, lojalność, zaufanie oraz dotrzymywanie słowa.
2. Prawdziwą przyjaźń cechuje otwarte i szczerze porozumiewanie się, szacunek, przebaczenie oraz gotowość do jej rozwijania.
3. Jeśli chcę mieć przyjaciela, najpierw sam muszę nim być.

Kluczowe pojęcia

przyjaciel: człowiek pozostający z kimś innym w bliskich, zażyłych stosunkach

Materiały

- tablica i kreda
- 7 małych karteczek
- pudełko albo jakiś inny pojemnik na karteczki
- pisaki

Przygotowanie przed lekcją

Napisz poniższe zdania na pojedynczych karteczkach. Włóż je do pojemnika.

- Dotrzymuję słowa.
- Umiem przyznać, że nie miałem racji.
- Przebaczam innym, kiedy zawinią.
- Szanuję myśli i uczucia innych.
- Jestem szczerzy i otwarty.
- Jestem lojalny wobec moich przyjaciół.
- Jestem gotowy wkładać wysiłek w rozwijanie przyjaźni.

Napisz na tablicy listę cech umieszczoną na początku lekcji.

Jak skrócić lekcję

1. Zamiast na lekcji, uczniowie mogą zrobić w domu ćwiczenie 1. i 2. z karty pracy.
2. W czasie pracy w grupach, zamiast wszystkich siedmiu, niech uczniowie omówią tylko 2-3 cechy przyjaźni.
3. Niech każda grupa przedstawi wyniki swojej pracy innej grupie, zamiast przed całą klasą.

Wprowadzenie

Przyjaźń zajmuje dużo miejsca w życiu nastolatków, gdyż wiąże się z akceptacją i zaufaniem, które są dla nich ogromnie ważne. Prawdziwa przyjaźń może wydawać im się czymś nieuchwytnym. Bardzo jej pragną, ale niekoniecznie wiedzą, co jest potrzebne, by mieć taką relację, albo nie mają odpowiednich praktycznych umiejętności, żeby ją rozwinąć.

Podczas tej lekcji postaramy się określić, jakie cechy są potrzebne do nawiązania prawdziwej przyjaźni.

Pytania, jakie mogą zadać uczniowie

To, jak Damon zaufał Pytiasowi, zrobiło na mnie duże wrażenie. Co mogę zrobić, żeby moi przyjaciele też mi tak ufali?

Zdobycie zaufania u kogoś wymaga czasu. Rozpoczyna się od małych spraw. Bądź na czas, jeśli się z kimś umawiasz. Jeżeli pożyczasz książkę albo coś do ubrania, nie zwlekaj z oddaniem. Zdobyte zaufanie w drobnych sprawach spowoduje, że ludzie chętniej będą ci ufali w tych wielkich.

Chciałbym być zaakceptowany przez pewną grupę ludzi, ale oni w ogóle nie zwracają na mnie uwagi. Co zrobić, żeby mnie polubili?

Po pierwsze, zadaj sobie pytanie, dlaczego zależy ci na ich akceptacji. Czasami nasze pobudki mogą nie być najlepsze. Możemy być zainteresowani jakimiś ludźmi dlatego, że są popularni albo robią coś, co nas pociąga.

Najlepszym sposobem na akceptację przez rówieśników jest po prostu być sobą. Ci, którzy pewnie czują się we własnej skórze, przyciągają innych do siebie.

Spróbuj poszukać ludzi, którzy lubią to, co ty. Od nich łatwiej możesz oczekiwać szacunku i akceptacji.

ze skarbnicy mądrości

Człowiek powinien wybierać na przyjaciela kogoś lepszego od siebie.

przysłowie chińskie

Wskazówki

Dokonywanie wyboru

5 minut

Niech uczniowie w miarę sprawnie podejną do tablicy i zaznaczą po trzy cechy.

Podlicz głosy i powiedz, które cechy klasa wybrała jako najważniejsze, ale nie poświęcaj teraz czasu na ich omawianie.

Wiele z nich pojawi się w późniejszej dyskusji.

Czytanie

5 minut

Przeczytaj historię Damona i Pytiasa.

Przebieg lekcji

Na tablicy mamy wypisaną listę cech. Niech każdy z was pomyśli o trzech z nich, które chciałby, żeby charakteryzowały jego przyjaciela. Proszę, podchodźcie kolejno do tablicy i przy wybranych przez was cechach postawcie znak “+”.

Lista cech

- poczucie humoru
- atrakcyjny wygląd
- godny zaufania
- dobry słuchacz
- szczery
- bogaty
- hojny
- umie ustąpić
- odpowiedzialny
- inteligentny
- lojalny
- wysportowany
- popularny
- ma podobne zainteresowania
- uprzejmy
- ma podobne przekonania (system wartości)

Na poprzedniej lekcji rozmawialiśmy o relacjach. Mówiliśmy o tym, że człowiek nie jest “samotną wyspą”, a ludzie potrzebują siebie nawzajem. Powiedzieliśmy też, że silne więzi są nam bardzo potrzebne, a nawiązywanie nowych może pomóc w odnalezieniu się w nowym otoczeniu.

Będziemy nadal rozmawiać o relacjach. Dziś skupimy się na przyjaźni. Wspólnie wybraliśmy już cechy, jakie chcielibyśmy widzieć u przyjaciela. Teraz przeczytam wam historię, która jest dobrą ilustracją prawdziwej przyjaźni. Pomyślcie o tym, jakie cechy bohaterów przyczyniły się do powstania silnej więzi pomiędzy nimi.

Przykład prawdziwej przyjaźni

Historia Damona i Pytiasa

Historia ta wydarzyła się w V wieku p.n.e. w mieście Syrakuzy, na Sycylii.

Damon i Pytias znali się od dzieciństwa i bardzo się zaprzyjaźnili. Stali się sobie bliscy jak bracia. Mieli do siebie olbrzymie zaufanie.

Wskazówki

Pytias wyrósł na filozofa i dobrego mówcę. Często publicznie przemawiał. W swoich wystąpieniach wyrażał przekonanie, że żaden król nie powinien mieć nieograniczonej władzy nad swoimi poddanymi.

Król Dionizjusz bardzo się rozgniewał, kiedy usłyszał o takich poglądach. Wydał rozkaz, żeby doprowadzono Pytiasa i Damona przed jego oblicze. Kiedy dwaj przyjaciele stawili się u króla, Dionizjusz rozkazał Pytiasowi, żeby odwołał swoje słowa.

– Nie mogę tego zrobić. To, co mówię, jest prawdą – powiedział Pytias.

Dionizjusz jeszcze bardziej się rozgniewał i postanowił skazać Pytiasa na śmierć.

Ten nadal nie miał zamiaru zmienić zdania. Zwrócił się jedynie z prośbą do króla, żeby przed egzekucją mógł wrócić do domu i uporządkować swoje sprawy.

– Przecież, jeśli cię wypuszczę z miasta, nigdy tu nie wrócisz! – zaśmiał się głośno król.

– Zapewniam cię, że wrócę. Zostawię ci poręczenie – odpowiedział Pytias.

– Jakie? – zapytał król.

W tym momencie wystąpił na środek Damon. – Ja będę tym poręczeniem – powiedział. – Wszyscy wiedzą o naszej przyjaźni. Jeżeli zatrzymasz mnie w więzieniu, możesz być pewien, że Pytias wróci.

– Zdajesz sobie sprawę z tego – powiedział król – że jeżeli Pytias nie wróci w wyznaczonym przeze mnie czasie, zamiast niego ty zostaniesz stracony?

– Tak – powiedział Damon – ale Pytias na pewno wróci. Dał słowo.

Pytias pojechał do domu, a jego przyjaciela umieszczono w więzieniu. Po kilku dniach więźnia odwiedził król. – Twój przyjaciel jeszcze nie wrócił – powiedział z triumfem w głosie – Co teraz myślisz o nim?

– On wróci – powiedział Damon. – Mam do niego pełne zaufanie.

Król Dionizjusz pokręcił tylko głową. Kilka dni później znowu przyszedł do więźnia. – Czas już prawie dobiega końca – powiedział. – Myślę, że twój przyjaciel nie wróci. To było głupie z naszej strony, że mu uwierzyliśmy.

Damon spojrział na króla i ze spokojem w głosie odpowiedział: – Jeżeli to będzie tylko od niego zależało, to na pewno wróci. Musiało go coś zatrzymać po drodze, skoro do tej pory jeszcze go nie ma.

Pewność Damona zdumiała króla.

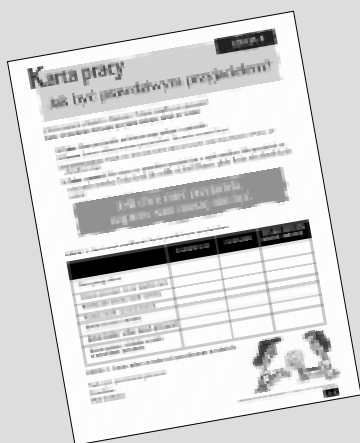
Nadszedł dzień egzekucji, a Pytiasa nadal nie było. Kat wyprowadził Damona z więzienia i przyprowadził go przed króla.

Wskazówki

Praca w grupach

5 minut

Rozdaj uczniom karty pracy.

Daj uczniom czas na zastanowienie się i na odpowiedź.

Czy nadal nazywasz Pytiasa swoim przyjacielem? – zapytał Dionizjusz.

– Tak – odpowiedział Damon.

W tym momencie pojawił się Pytias. Wyglądał okropnie. Cały był pokryty brudem. Jego ciało było zakrwawione i posiniaczone, a ubranie zwisało w strzępach. – Żyjesz! – wykrzyknął i opadł w ramiona Damona. – Tak się cieszę, że zdążyłem. Rozbił się statek, którym płynąłem, a potem zostałem napadnięty przez zbójców. Jednak wiedziałem, że muszę podążać dalej – powiedział Pytias, po czym zwrócił się do króla: – Jestem gotowy na egzekucję.

Król nie krył swojego ogromnego zdziwienia, bo nigdy nie spotkał się z taką lojalnością i zaufaniem. Postanowił odwołać egzekucję i puścić Pytiasa wolno. – Zanim odejdziecie – zwrócił się do dwójki przyjaciół – czy moglibyście wyświadczyć mi przysługę?

– Co możemy dla ciebie uczynić? – zapytali Pytias i Damon.

– Powiedzcie mi, jak mogę stać się takim przyjacielem jak wy.

(Zaadaptowane z The Book of Virtues (Księga cnót), Williama Bennetta)

Utożsamianie się z bohaterami

Za chwilę powrócimy do prośby króla, ale najpierw pomyślcie, z którą z postaci tej historii moglibyście się utożsamiać. Na kartach pracy znajdziecie stwierdzenia dotyczące przyjaźni, które można by przypisać bohaterom. Które z nich najlepiej pasuje do ciebie?

Pytias: Mam przyjaciela, na którym mogę polegać w potrzebie.

Damon: Jestem oddany mojemu przyjacielowi. On może liczyć na mnie.

Król Dionizjusz: Nigdy nie doświadczyłem takiej przyjaźni, jaką mają Damon i Pytias, ale chciałbym tego.

Żadna z postaci: Nie wiem, czy prawdziwa przyjaźń jest w ogóle możliwa. Moi przyjaciele zawsze mnie zawiodą. Czuję się tak, jak czuliby się król i Damon, gdyby Pytias zdecydował się nie wrócić.

Niezależnie od tego, jakie stwierdzenie każdy z was wybrał, na pewno zgodzicie się ze mną, że przyjaźń jest dla was ważna. Jeśli nawet wydaje się wam, że prawdziwa przyjaźń nie jest możliwa, prawdopodobnie życzylibyście sobie, żebyście nie mieli racji.

Wskazówki

Dyskusja

5 minut

Zapisz wszystkie odpowiedzi uczniów.
Podsumuj je i dodaj z listy te,
które się nie pojawiły.

Zadaj pytanie.
Zapisuj odpowiedzi na tablicy.
Dodaj te cechy, które się nie pojawiły.

Dziś przyjrzymy się cechom prawdziwej przyjaźni i dowiemy się, jak ją rozwijać. Jeśli obecnie nie macie prawdziwego przyjaciela, możecie mieć nadzieję, że to się zmieni. A jeśli go macie, możecie uczyć się, jak waszą przyjaźń umacniać.

Cechy prawdziwego przyjaciela

Damon i Pytias zademonstrowali, czym jest prawdziwa przyjaźń. Jakimi cechami się wykazali?

- oddanie
- lojalność
- zaufanie
- dotrzymywanie słowa
- głęboka i szczerza troska o drugiego
- gotowość do poświęceń

warto zapamiętać

Prawdziwą przyjaźń cechuje oddanie, lojalność, zaufanie oraz dotrzymywanie słowa.

Jakich innych cech szukasz w prawdziwym przyjacielu?

- otwarte i szczerze porozumiewanie się
- zrozumienie i współczucie
- szacunek (wobec moich myśli i uczuć)
- odpowiedzialność (bierze odpowiedzialność za swoje zachowanie, przyznaje, kiedy nie ma racji)
- przebaczenie (wybacza mi, kiedy w czymś zawinię)
- gotowość do podtrzymywania i rozwijania naszej przyjaźni

warto zapamiętać

Prawdziwą przyjaźń cechuje otwarte i szczerze porozumiewanie się, szacunek, przebaczenie oraz gotowość do jej rozwijania.

Wskazówki

Dyskusja

5 minut

Wybierz ucznia, który będzie grał rolę króla Dionizjusza.
Niech wyjdzie na środek i zada pytanie.
Daj uczniom czas na odpowiedź.

Praca w grupach

17 minut

Podziel klasę na 7 grup.
Niech każda wylosuje z pojemniczka jedną karteczkę, na której zapisane są cechy prawdziwego przyjaciela.
W zależności od tego, czy czas na to pozwala, możesz poprosić kilka lub wszystkie grupy o prezentację wyników swojej pracy.
Daj okazję reszcie klasy do zadawania pytań lub do skomentowania poszczególnych prezentacji.

Wyjaśnienie

2 minuty

Odpowiedź na pytanie zadane przez króla

Król Dionizjusz zadał Damonowi i Pytiasowi ważne pytanie: Jak mogę stać się takim przyjacielem jak wy? Spróbujemy teraz poszukać odpowiedzi na nie. Jak myślicie, co nasi bohaterowie powiedzieliby królowi? Postawcie się w ich sytuacji.

Królu Dionizjuszu, jeśli zechcesz, możesz zadawać dodatkowe pytania, kiedy będziesz wysłuchiwał odpowiedzi Damona i Pytiasa.

Król Dionizjusz uznał wasze sugestie za bardzo pomocne, ale jeszcze potrzebuje waszej pomocy w stawianiu się prawdziwym przyjacielem. Chciałby, żeby wasze rady były bardziej konkretne. W związku z tym poproszę was, żebyście popracowali teraz w grupach. Wylosujcie jedną karteczkę z pojemniczka. Na każdej z nich zapisana jest jedna cecha prawdziwego przyjaciela.

1. Stwórzcie plan działania dla króla albo kogoś innego, kto chce rozwijać się w tej konkretnej dziedzinie. Plan powinien zawierać praktyczne kroki, które można wprowadzić w życie.
2. Przygotujcie krótką prezentację (najwyżej 2 minuty) waszego planu, którą moglibyście przedstawić w królestwie. Postarajcie się wymyślić coś ciekawego. Możecie napisać wiersz lub opowiadanie, zaśpiewać piosenkę lub odegrać krótki skecz.

Jak być prawdziwym przyjacielem

Na tablicy mamy listę cech, których szukamy u prawdziwego przyjaciela. Myśląc o przyjaźni z kimś, wyobrażamy sobie, że ta osoba będzie nas rozumiała, słuchała, przyczyniała się do tego, że nie będziemy czuć się samotni itp. Niestety, nie jesteśmy w stanie sprawić, by ktoś zachowywał się tak, jak my tego pragniemy czy oczekujemy. Ale to, co możemy zrobić, to zmienić swoje własne postępowanie. Możemy dążyć do tego, by stać się taką osobą, którą każdy życzyłby sobie mieć za przyjaciela.

Pomyślcie o tym:

warto zapamiętać

Jeśli chcę mieć przyjaciela,
najpierw muszę sam nim być.

Wskazówki

Praca własna

4 minuty

Daj uczniom czas na wypełnienie tabelki.

Daj uczniom czas na napisanie planu rozwoju.

Wyjaśnienie

2 minuty

Pierwszym krokiem w stawaniu się prawdziwym przyjacielem jest zastanowienie się nad tym, jakie są nasze obecne możliwości bycia nim. Na waszych kartach pracy znajduje się tabelka z siedmioma cechami, o których rozmawialiśmy. Wypełnijcie ją, zaznaczając w odpowiednich rubrykach, jak często przejawiacie te cechy.

Następnym krokiem jest stworzenie planu rozwoju tych cech. Wybierzcie jedną z nich, którą chcielibyście doskonalić, i zdecydуйте, jak praktycznie chcecie to robić. Zapiszcie swój plan na karcie pracy.

Zakończenie lekcji

Przyjrzelśmy się dziś cechom prawdziwego przyjaciela i rozmawialiśmy o tym, jak je rozwijać. Na kartkach, które weźmiecie ze sobą do domu, jest prośba do waszych rodziców lub opiekunów, by porozmawiali z wami o przyjaźni. Mam dla was jeszcze dodatkową propozycję. Zapytajcie ich, jakimi przyjaciółmi, według nich, jesteście. Ich spostrzeżenia i uwagi mogą być dla was bardzo cenne i mogą pomóc wam rozwijać się w tej dziedzinie.

Na następnej lekcji będziemy nadal rozmawiali o przyjaźni, skupiając się na jej przejawach. Poruszymy też temat miłości i spróbujemy znaleźć odpowiedzi na pytania, które mogą was nurtować. Na przykład: "Skąd mogę wiedzieć, że ktoś naprawdę mnie kocha?".

Jak być prawdziwym przyjacielem?

Z którą postacią z historii o Damonie i Pytiasie mógłbyś się utożsamić?
Które stwierdzenie dotyczące przyjaźni najlepiej pasuje do Ciebie?

- Pytias:** Mam przyjaciela, na którym mogę polegać w potrzebie.
- Damon:** Jestem oddany mojemu przyjacielowi. On może na mnie liczyć.
- Król Dionizjusz:** Nigdy nie doświadczyłem takiej przyjaźni, jaką mają Damon i Pytias, ale chciałbym tego.
- Żadna z postaci:** Nie wiem, czy prawdziwa przyjaźń jest w ogóle możliwa. Moi przyjaciele zawsze mnie zawiodą. Czuję się tak, jak czułoby się król i Damon, gdyby Pytias zdecydował się nie wrócić.

Jeśli chcę mieć przyjaciela,
najpierw sam muszę nim być.

KROK 1: Oceń swoje możliwości bycia prawdziwym przyjacielem.

	ZAZWYCZAJ	CZASAMI	TYLKO WTEDY, KIEDY MUSZĘ
Dotrzymuję słowa.			
Umiem przyznać, że nie miałem racji.			
Przebaczam innym, kiedy zawinią.			
Szanuję myśli i uczucia innych.			
Jestem szczerzy i otwarty.			
Jestem lojalny wobec moich przyjaciół.			
Jestem gotowy wkładać wysiłek w rozwijanie przyjaźni.			

KROK 2: Stwórz plan rozwoju cech prawdziwego przyjaciela.

Nad czym powinienem pracować:

Dziedzina:

Plan działania:

Jak być prawdziwym przyjacielem?

Streszczenie lekcji

Uczniowie zastanawiali się nad cechami charakteryzującymi prawdziwą przyjaźń na podstawie autentycznej historii z V wieku p.n.e., filozofa Pytiasa i jego bliskiego przyjaciela Damona. Król Dionizjusz skazał Pytiasa na śmierć, ale przed egzekucją pozwolił mu wrócić do domu, by mógł uporządkować swoje sprawy. Damon, ryzykując własnym życiem, został za niego w więzieniu jako poręcznik. Gdyby Pytias nie wrócił, król skazałby Damona zamiast niego. Załatwiwszy swoje sprawy, Pytias wrócił, choć wiedział, że straci życie. Obaj mężczyźni postawili dobro przyjaciela nad swoim własnym. Król był pod tak dużym wrażeniem, że zdecydował darować Pytiasowi życie i puścił obu przyjaciół wolno.

Uczniowie omawiali cechy charakteryzujące prawdziwego przyjaciela: oddanie, lojalność, zaufanie, dotrzymywanie słowa, otwarte i szczerze porozumiewanie się, współczucie i zrozumienie, szacunek, odpowiedzialność, przebaczenie oraz gotowość do rozwijania przyjaźni.

Lekcja uwypuklała myśl: "Jeśli chcę mieć przyjaciela, najpierw muszę sam nim być".

Zastanawialiśmy się nad tym, jak rozwijać prawdziwą przyjaźń oraz tworzyliśmy osobisty plan rozwoju w tej dziedzinie.

Główne myśli

1. Prawdziwą przyjaźń cechuje oddanie, lojalność, zaufanie oraz dotrzymywanie słowa.
2. Prawdziwą przyjaźń cechuje otwarte i szczerze porozumiewanie się, szacunek, przebaczenie oraz gotowość do jej rozwijania.
3. Jeśli chcę mieć przyjaciela, najpierw muszę sam nim być.

Dyskusja rodzinna

- Porozmawiajcie o Waszym najlepszym przyjacielu z dzieciństwa lub młodości. Co sprawiło, że uważaliście tę osobę za przyjaciela?
- Pomyślcie, kto jest prawdziwym przyjacielem Waszej rodziny. Poproście swoje dziecko, żeby spróbowało powiedzieć, dlaczego za takiego go uważacie. Co Wy, jako rodzina, możecie zrobić, żeby okazać przyjaźń tej osobie?
- Zastanówcie się, jak każdy z Was może wpłynąć na zacieśnianie się więzi rodzinnych. Jak praktycznie chcecie wprowadzić to w życie?